

УДК 378.126

Юрій СКИБА

доктор педагогічних наук, доцент,
головний науковий співробітник відділу інтеграції вищої освіти і науки
Інституту вищої освіти НАПН України, м. Київ, Україна
e-mail: yuri_skiba@ukr.net

АНАЛІЗ ПОСАДОВИХ ВИМОГ АСИСТЕНТА КАФЕДРИ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ ТА ДОБІР МЕТОДИКИ РОЗРОБЛЕННЯ ЙОГО ПРОФЕСІЙНОГО ПРОФІЛЮ

У статті подано результати порівняльного аналізу посадових вимог асистента кафедри закладів вищої освіти. Виявлено суттєві відмінності до посадових вимог асистента кафедри закладів вищої освіти та запропоновано методику створення його професійного профілю. Визначено можливості застосування професійного профілю, зокрема для визначення єдиних вимог до змісту та рівня його професійної компетентності; визначення та підтримки єдиних вимог до умов праці та якості професійної діяльності; проведення сертифікації, атестації професійної кваліфікації та результатів діяльності; розроблення стандартів вищої освіти; розроблення кваліфікаційних стандартів; розроблення програм підготовки та професійного розвитку.

Ключові слова: професійний стандарт, професійний профіль, професійні вимоги, посада, асистент кафедри, заклад вищої освіти.

Приєднання України до Болонського процесу передбачає впровадження в систему освіти компетентнісного підходу який є основним методологічним інструментом оцінювання рівня підготовки майбутнього фахівця у країн Європейського Союзу. У цих країнах компетентності як набуті реалізаційні здатності особи до ефективної діяльності фіксують у професійних стандартах або професійних профілях, які є багатофункціональними нормативними документами, що відображають вимоги як до змісту, якості, умов професійної діяльності, так і до особистісних характеристик фахівця. Професійні стандарти і професійні профілі можуть бути критеріями оцінювання результативності професійної діяльності асистента кафедри, проте вони відсутні в Україні. Це унеможливує створення науково обґрунтованих уніфікованих посадових вимог до асистента кафедри закладу вищої освіти. Розв'язання означеної проблеми сприятиме насамперед визначенню чітких професійних вимог до посади асистента кафедри закладу вищої, мотивуванню його до професійного розвитку, що є доволі актуальним в умовах сьогодення.

Теоретичні основи розроблення професійних стандартів знайшли відображення у працях небагатьох науковців, зокрема: Н. Машукової (сутність і призначення професійних стандартів), Б. Белкова (особливості професійних і освітніх стандартів), Н. Новікової (зміст професійних стандартів), Є. Астахової, І. Драч, С. Калашнікової (особливості професійно-педагогічної діяльності викладача вищої освіти), В. Бахрушина (створення професійного стандарту педагога), О. Ко-

леснікової, С. Мельника (методологія створення професійних стандартів), В. Блінова, Л. Гребнева (роль професійних стандартів у проектуванні моделі професійної підготовки майбутнього спеціаліста).

Проте, проблема створення професійного профілю асистента кафедри закладу закладів вищої освіти залишилася поза увагою дослідників.

Мета дослідження – здійснити аналіз професійних вимог асистента кафедри закладу вищої освіти та запропонувати методику розроблення його професійного профілю.

На сьогодні в Україні, нажаль, не існує ні професійних стандартів, ні професійних профілів для науково-педагогічних працівників закладів вищої освіти. Як зазначає Я. Бельмаз, «... така ситуація обумовлена низкою об'єктивних причин: по-перше, це відсутність стандартної спеціальної підготовки таких фахівців, і по-друге, розмаїттям професійних функцій наукового – педагогічного працівника закладу вищої освіти, які складно зафіксувати в офіційних документах у повному обсязі» [1, 23]. Тому нами здійснено порівняльний аналіз професійних вимог асистента кафедри закладу вищої освіти для встановлення переліку мінімальних компетентностей які можна використати при розробленні його професійного профілю. Визначені вимоги до знань, умінь, навичок, компетентностей і особистісних якостей асистента кафедри можуть базовими для розроблення професійних профілів і стандартів інших категорій науково-педагогічних працівників, їх індивідуальної траєкторії професійного і кар'єрного зростання тощо.

Вихідними освітніми нормативними документами у яких відображено професійно-кваліфікаційні вимоги до науково-педагогічних працівників закладів вищої освіти є: Закон України «Про вищу освіту» [3], наказ Міністерства освіти і науки України «Про затвердження кваліфікаційних характеристик професій (посад) педагогічних та науково-педагогічних працівників навчальних закладів» [7], Класифікатор професій ДК 003:2010, затверджений наказом Держспоживстандарту України [4] та ін.

Водночас заклади вищої освіти орієнтуються на власні положення і посадові інструкції, що визначають посадові обов'язки науково-педагогіч-

них працівників, зокрема й асистента щодо основних функцій: знання предмета, рівень науково-дослідницької активності, методичної підготовленості. Для з'ясування існуючих посадових вимог до асистента кафедри закладу вищої освіти нами здійснено порівняльний аналіз його кваліфікаційних вимог і посадових знань, умінь визначених у Наказі МОН України (від 1 червня 2013 р., № 665) (Наказ...) [7] та посадових інструкціях Національного університету водного господарства та природокористування (НУВГП) [9], Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова (НПУ) [8], Сумського державного університету (СДУ) (див. табл. 1).

Таблиця 1 – Порівняльний аналіз змісту професійних вимог асистента кафедри різних закладів вищої освіти України

	Наказ МОН України	НУВГП	НПУ	СДУ
Кваліфікаційні вимоги / компетентності	Повна вища освіта (магістр, спеціаліст). Без вимог до стажу роботи	Повна вища освіта (магістр, спеціаліст) або закінчила аспірантуру	Повна вища освіта (магістр, спеціаліст). Без вимог до стажу роботи	Повна вища освіта (магістр, спеціаліст). Без вимог до стажу роботи
1	2	3	4	5
<i>Вимоги до знань</i>				
<i>Знати</i>				
Законодавство та інші нормативно-правові акти України з питань вищої освіти	+		+	+
Галузеві освітні стандарти за відповідними програмами вищої освіти	+		+	+
Стратегічні напрями розвитку вищої освіти в Україні з урахуванням сучасних новітніх досягнень в освітній сфері Європейських країн	+		+	+
Теоретичні матеріали у відповідній освітній галузі науки	+		+	+
Правила застосування й експлуатації комп'ютерної техніки та периферійного оснащення	+		+	+
Основи екології, права, соціології	+		+	+
Оформлення прав інтелектуальної власності	+		+	+
Основні методи пошуку, збору, зберігання, обробки, надання, розповсюдження інформації, необхідної для здійснення науково-дослідної діяльності	+		+	+
Державну мову	+		+	+
Правила з охорони праці та пожежної безпеки		+		
Закони України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Положення про організацію навчального процесу у вищих навчальних закладах», постанови, розпорядження, накази, методичні, нормативні та інші керівні матеріали, що стосуються навчально-виховного процесу і науково-дослідної діяльності кафедри		+		+
Наукові проблеми відповідних галузей		+		+
Педагогіку і психологію вищої школи		+		
Методи педагогічної діяльності		+		
Методику проведення всіх видів навчальних занять		+		
Основи інформатики та її використання у навчальному процесі		+		

Закінчення табл. 1

1	2	3	4	5
Основи планування, порядок ведення і подання навчальної, методичної та наукової документації		+		
Основи наукової організації праці		+		
Основні нормативні і методичні документи, які регламентують навчально-виховний процес та науково-дослідну діяльність		+		
Передовий досвід споріднених закладів (установ)		+		
<i>Вимоги до вмінь</i>				
<i>З навчальної роботи</i>				
Проводити:				
Лекції	+	+		+
Лабораторні роботи	+	+	+	+
Практичні роботи	+	+	+	+
Семінарські заняття	+	+		+
Контролювати навчальну і самостійну роботу студентів	+	+	+	+
Проводити індивідуальні навчальні заняття		+		
Проводити консультації		+		
<i>З науково-дослідницької роботи</i>				
Керувати курсовими роботами	+	+	+	+
Підвищувати професійний рівень, наукову кваліфікацію	+	+	+	+
Керувати науковою роботою студентів		+		
Виконувати науково-дослідницьку роботу кафедри		+		+
<i>З методичної роботи</i>				
Володіти методикою професійного навчання	+		+	
Розробляти методичні рекомендації		+		+
Здійснювати написання:				
підручників				+
навчальних посібників		+		+
<i>З вихованої роботи</i>				
Організовувати заходи	+			
Здійснювати профорієнтаційну роботу		+	+	
Проводити виховні бесіди зі студентами			+	
Інструктувати студентів з дотримання правил з охорони праця і пожежної безпеки	+		+	
Проведення профілактичної роботи щодо запобігання травматизму серед студентів				+

Як видно із табл. 1 вимоги до посади асистента кафедри мають суттєві відмінності у різних закладах вищої освіти. Встановлено, що загалом в НПУ та СМУ відповідають вимоги до знань визначених у Наказі... Проте, виявленні відмінності у вимогах до знань асистента кафедри, у порівнянні з Наказом..., у НУВРП, зокрема він повинен знати Закони України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Положення про організацію навчального процесу у вищих навчальних закладах», постанови, розпорядження, накази, методичні, нормативні та інші керівні матеріали, що стосуються навчально-виховного процесу і науково-дослідної діяльності кафедри; основи планування, порядок ведення і подання навчальної, методичної та наукової документації; основні нормативні і методичні документи, які регламентують навчально-

виховний процес та науково-дослідну діяльність; передовий досвід споріднених закладів (установ).

Аналіз навчальної роботи засвідчив, що в усіх університетах посадовими вимогами асистента передбачено проведення лабораторних і практичних занять, здійснення контролю навчальної і самостійної роботи, водночас в НУВГП додатковими вимогами є проведення індивідуальних навчальних занять та консультації. Варто зазначити, що в усіх університетах, за винятком НПУ, передбачено проведення асистентом лекційних занять. Проте, на наше переконання, проведення лекції має бути тільки у вимогах до посад доцента і професора.

Порівняльний аналіз вимог до науково-дослідницьких компетентностей дав змогу встановити, що усіх закладах вищої освіти асистент повинен бути готовий до керівництва курсовими

роботами студентів та підвищувати професійний рівень і наукову кваліфікацію. Виконувати науково-дослідницьку роботу кафедри передбачено у вимогах до посади асистента у НУВГП і СДУ, а керувати науковою роботою студентів – тільки НУВГП.

Порівнюючи вимоги до вмінь з методичної роботи асистента кафедри, встановлено, що в СМУ він володіти вміннями написання навчальних посібників і підручників, в НУВГП – навчальних посібників. Вважаємо, що написання посібників повинно бути передбачено у вимогах до посади доцента, а підручників – професора.

Здійснений аналіз та виявлені неузгодженості у професійних вимогах до посади асистента кафедри закладу вищої освіти дає підстави стверджувати, про необхідність розроблення професійних профілів і стандартів науково-педагогічних працівників.

Про доцільність розроблення професійних профілів науково-педагогічних працівників свідчать і результати SWOT-аналізу викладацької діяльності здійснені І. Сорокою, зокрема оцінюючи можливості розвитку професійних навичок, реалізації творчого потенціалу, перепідготовка викладачів, можливості реалізації планів і кар'єрного зростання у процесі професійної діяльності автором встановлено: «...можливості реалізувати творчий потенціал «абсолютно вірно» зазначена у відповідях 33,3% опитаних, подальшого навчання – 31,7%, розвивати професійні навички – 26,7%, кар'єрного зростання – 6,7% респондентів. Нарешті, реалізувати свої плани можуть 35% опитаних викладачів ВНЗ» [10, 391]. Як видно із результатів опитування, в середньому тільки третя частина респондентів засвідчила бажання до професійного розвитку і кар'єрного зростання. На нашу думку, відношення до кар'єрного зростання і професійного розвитку науково-педагогічних працівників полягає у їх вмотивованості та ставленні до кар'єри як до сукупності багатьох кар'єрних циклів динамічного походження, що забезпечують реалізації особистісних мотивів у процесі професійної діяльності.

Крім того, вважаємо, що у створюваному професійному профілі асистента кафедри повинні бути враховані «...компетентності такі як: комплексне розв'язання проблем; критичне мислення; креативність; уміння управляти людьми; взаємодія з людьми; емоційний інтелект; уміння формувати власну думку та приймати рішення; орієнтація на клієнтів; уміння вести переговори; гнучкість розуму (вміння швидко переключатися з однієї думки на іншу), що визначені експертами на Міжнародному економічному форумі в Давосі (2016), [Цит. за 2].

Одним із ключових завдань у створенні професійного профілю і стандарту асистента кафедри закладу вищої освіти є визначення методології його розроблення.

Значну роботу із обґрунтування теоретичних основ створення професійних стандартів проведено колективом науковців під керівництвом С. Мельника. Авторами визначено загальні вимоги до розроблення професійного стандарту, а саме [6]: «...орієнтир на перспективні, перш за все, інноваційні для країни, види трудової (професійної) діяльності, професії, професійні назви робіт та посади; відповідність останнім вимогам технологічного розвитку, організаційній культурі та потребам виду економічної (трудова, професійної) діяльності; конкретизація поточної ефективної трудової (професійної) діяльності, підтвердженої представницькою вибіркою кращих у своїй професійній сфері роботодавців та інших експертів; рівне, неупереджене ставлення до виробничих та соціально-трудова інтересів працівників чи їх професійних груп (профілів); чітке та зрозуміле тлумачення основних термінів та понять».

Нині існують різні підходи до методики створення професійних стандартів і профілів (див. табл. 2).

Як свідчить аналіз табл. 2 розробники пропонують використовувати дещо відмінні методики при створенні професійних стандартів і профілів. У підходах які запропоновані групою розробників профстандартів компанії СКМ значна увага надається узгодженню проекту професійного стандарту із зацікавленими підприємствами, компаніями галузі і роботодавцями. С. Мельник та ін. у підходах до розроблення професійного стандарту акцент здійснюють на виявленні трудових функцій, визначення та опису одиниць професійного стандарту, визначення критеріїв виконання вимог одиниці професійного стандарту (основної трудової функції) та проведенні кваліфікованої експертизи проекту професійного стандарту в галузевому розрізі.

Вважаємо, що запропоновані авторами методики можна адаптувати та використати для розроблення професійного стандарту і профілю асистента кафедри закладу вищої освіти, зокрема: створення робочої групи; навчання членів робочої групи методології розроблення професійного профілю; збір нормативної документації, що регламентує діяльність в професії; встановлення основних принципів функціонального аналізу трудових процесів; виділення трудових функцій в професії; визначення вимог до рівня компетентності; формування проекту професійного профілю; експертиза

Таблиця 2 – Порівняльний методики створення професійних стандартів і профілів для фахівців різних галузей господарства (за [5], [6])

№ п\п	Розробники	
	Група фахівців компанії СКМ	Група фахівців під керівництвом Мельник С.
Етапи		
1	Вибір професії	
2		Збір інформації, необхідної для розроблення професійного стандарту
3		Підготовка та вивчення програми заповнення професійного стандарту й інструментарію (анкет для опитування працівників підприємства, форм і таблиць для одержання необхідної інформації тощо);
4	Формування робочої групи	Створення робочої групи
5	Навчання членів робочої групи методології розроблення профстандартів	Організація навчання для працівників-експертів та ознайомлення з особливостями користування матеріалами й формами та основами й принципами функціонального аналізу трудових процесів та визначення вимог до рівня кваліфікації
6		Визначення відповідальних за терміни та якість проведення аналізу функцій професійної діяльності
7	Збір нормативної документації, що регламентує діяльність в професії	
8	Проведення функціонального аналізу, виділення трудових функцій в професії	Виявлення трудових функцій, визначення та опису одиниць професійного стандарту, необхідних знань, умінь та навичок, визначення критеріїв виконання вимог одиниці професійного стандарту (основної трудової функції) та ін.
9	Узгодження виокремлених трудових функцій із виробничими експертами; визначення знань, умінь і навичок, необхідних для виконання трудових функцій	
10	Узгодження виокремлених знань, умінь і навичок із виробничими експертами; формування проекту професійного стандарту	Розгляд результатів функціонального аналізу та макету професійного стандарту
11	Узгодження проекту професійного стандарту із зацікавленими підприємствами компанії	
12	Узгодження проекту професійного стандарту із зацікавленими підприємствами галузі	Експертиза проекту професійного стандарту в галузевому (за видом економічної діяльності) розрізі та подальше його доопрацювання
13	Валідація проекту професійного стандарту в комісії з професійних стандартів Федерації роботодавців України	
14	Затвердження професійного стандарту галузевими радами Федерації роботодавців України	Затвердження професійного стандарту відповідно до встановленої процедури

проекту професійного профілю; узгодження проекту професійного профілю із стейкхолдерами; затвердження професійного профілю відповідно до встановленої процедури.

Професійний стандарт і профіль посади асистента кафедри закладу вищої освіти можуть застосовуватися для: визначення єдиних вимог до змісту та рівня його професійної компетентності; визначення та підтримки єдиних вимог до умов праці та якості професійної діяльності; проведення сертифікації, атестації професійної кваліфікації та результатів діяльності; розроблення стандартів вищої освіти; розроблення кваліфікаційних

стандартів; розроблення програм підготовки та професійного розвитку тощо.

Завдяки професійному стандарту і профілю претендент на посаду асистента кафедри отримує чітке розуміння того, якими знаннями, вміннями, навичками, компетентностями та особистісними якостями і цінностями вони мають володіти, щоб отримати бажану посаду.

Висновки і перспективи досліджень. Проведений порівняльний аналіз посадових вимог асистента кафедри закладів вищої освіти дав змогу виявити істотні відмінності щодо знань, умінь, навичок, компетентностей та цінностей якими

мають володіти претенденти на цю посаду. Запропонована методика створення професійного профілю асистента кафедри закладу вищої освіти уніфікує вимоги до претендента на посаду, а розроблення і його впровадження сприятиме задоволення потреб держави у кваліфікованих науково-педагогічних працівниках; підвищенню ви-

мог до якості їх підготовки; підвищенню їхньої мотивації до професійного розвитку через навчання самоосвіту.

Подальшого дослідження потребують питання розроблення професійних профілів інших категорій науково-педагогічних працівників закладів вищої освіти.

Список використаних джерел

1. Бельмаз Я. Використання британського й американського досвіду в професійному розвитку викладачів вищої школи України / Я. Бельмаз // Гуманізація навчально-виховного процес. – Слов'янськ, 2011. – Спецвип. 7. – С. 23–33.
2. Єрмоленко А.Б. Сучасні вимоги та можливості післядипломної освіти України в контексті розвитку освіти дорослих / А.Б. Єрмоленко // Професійний розвиток фахівців у системі освіти дорослих : історія, теорія, технології: зб. матеріалів II-ї Всеукр. Інтернет-конференції 28 квітня 2017 р. м. Київ / редкол.: В.В. Сидоренко, М.І. Скрипник, Я.Л. Швень. – К.: ЦППО, 2017. – 424 с.
3. Закон України «Про вищу освіту» : чинне законодавство : (офіційний текст) [Електронний ресурс]. – К.: Паливода А.В., 2014. – 20 с. – Режим доступу : zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18
4. Класифікатор професій ДК 003:2010, затверджений наказом Держспоживстандарту України та ін. [Електронний ресурс] – Режим доступу : <https://buhgalter911.com/uk/spravochniki/klassifikatory/statisticheskie-klassifikatory/klasifikator-profesiy-kp-950586.html>
5. Колеснікова О. Розробка профстандартів. Проект «Паспорт професії» / О.Л. Колеснікова. – Презентаційні матеріали. [in Russian].
6. Мельник С.В. Методичні рекомендації щодо розроблення професійних стандартів за компетентнісний підходом / С.В. Мельник, В.Д. Матросов, Т.О. Сташків, Т.В. Косухіна. – Луганськ, [Б. в], 2012. – 56 с.
7. Наказ Міністерства освіти і науки України «Про затвердження кваліфікаційних характеристик професій (посад) педагогічних та науково-педагогічних працівників навчальних закладів» від 01 червня 2013 р. № 655 [Електронний ресурс]– Режим доступу : nuph.edu.ua/wp-content/uploads/2015.
8. Положення про кафедру Національного педагогічного університету імені М.П.Драгоманова [Електронний ресурс]. – 2013. – Режим доступу : <http://pru.edu.ua/>
9. Положення про кафедру університету Національного університету водного господарства та природокористування: наказ від 08 лютого 2013 р, № 74 [Електронний ресурс] – 2013. – Режим доступу : <http://nuwm.edu.ua/struktturni-pidrozdili/navchalno-metodichnij-viddil/nacionalnij-universitet-vodnogho-ghospodarstva-ta-prirodokoristuvannja>
10. Сорока І.А. SWOT-аналіз викладацької діяльності у ВНЗ / І.А. Сорока // Професійний розвиток та управління людськими ресурсами в системі післядипломної педагогічної освіти в контексті трансформації освіти України: зб. матеріалів Всеукр. наук.-практ. конф., Київ, 28 жовтня 2016 р. / за заг.ред. В. В. Олійника. – К. : УМО НАПН України, 2016. – С. 389–391.

References

1. Belmaz, Ya. (2011). Vykorystannia brytanskoho y amerykanskooho dosvidu v profesiinomu rozvytku vykladachiv vyshchoi shkoly Ukrainy [Use of British and American experience in the professional development of teachers of higher education in Ukraine]. Humanizatsiia navchalno-vykhovnoho protses. Sloviansk. [in Ukrainian]
2. Iermolenko, A.B. (2017) Suchasni vymohy ta mozhlyvosti pisljadiplomnoi osvity Ukrainy v konteksti rozvytku osvity doroslykh Profesiinyi rozvytok fakhivtsiv u systemi osvity doroslykh : istoriia, teoriia, tekhnolohii [Modern requirements and opportunities for postgraduate education in Ukraine in the context of adult education development]. Kiev: TsIPPO, 424 s. [in Ukrainian].
3. Zakon Ukrainy «Pro vyshchu osvitu» : chynne zakonodavstvo : (ofitsiinyi tekst) (2014) [Law of Ukraine «On Higher Education»]. Retrieved from <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18> [in Ukrainian].
4. Klasyfikator profesii DK 003:2010, zatverdzhenyi nakazom Derzhspozhyvstandartu Ukrainy ta in. [Classifier of professions DK 003: 2010]. Retrieved from <https://buhgalter911.com/uk/spravochniki/klassifikatory/statisticheskie-klassifikatory/klasifikator-profesiy-kp-950586.html>
5. Kolesnikova, O. (2016) Razrabotka profstandartov. Proekt «Pasport profesyyu» [Development of professional standards. Passport of Profession Project]. Prezentatsiini materialy.
6. S.V. Melnyk, V.D. Matrosov, T.O. Stashkiv, T.V. Kosukhina. (2012). Metodichni rekomendatsii shchodo rozroblennia profesiinykh standartiv za kompetentnisnyi pidkhodom [Methodical recommendations on the development of professional standards according to the competence approach]. Luhansk, 56 [in Ukrainian].
7. Nakaz Ministerstva osvity i nauky Ukrainy «Pro zatverdzhennia kvalifikatsiinykh kharakterystyk profesii (posad) pedahohichnykh ta naukovo-pedahohichnykh pratsivnykiv navchalnykh zakladiv» vid 01 chervnia 2013 r. № 655/ Rezhym dostupu : nuph.edu.ua/wp-content/uploads/2015. [Order of the Ministry of Education and Science of Ukraine « On approval of qualification characteristics of professions (positions) of teaching and academic teaching staff in educational establishments» dated June 1, 2013 № 655] [in Ukrainian].
8. Polozhennia pro kafedru Natsionalnoho pedahohichnoho universytetu imeni M.P.Drahomanova (2013). [Department regulations of the National Pedagogical Dragomanov University]. Retrieved from : <http://pru.edu.ua/> [in Ukrainian].
9. Polozhennia pro kafedru universytetu Natsionalnoho universytetu vodnoho gospodarstva ta pryrodokorystuvannia: nakaz vid 08 liutoho 2013 r, № 74 (2013). – Retrieved from : <http://nuwm.edu.ua/struktturni-pidrozdili/navchalno-metodichnij-viddil/nacionalnij-universitet-vodnogho-ghospodarstva-ta-prirodokoristuvannja> [Department regulations of the National University of Water Management and Nature Resources] [in Ukrainian].
10. Soroka, I.A. (2016) SWOT-analiz vykladatskoi diialnosti u VNZ [SWOT analysis of teaching activities at universities] . K. : UMO NAPN Ukrainy. [in Ukrainian].

Скиба Ю. А. Анализ должностных требований ассистента кафедры высших учебных заведений Украины и методика разработки его профессионального профиля

В статье проанализированы должностные требования ассистента кафедры высших учебных заведений. Выявлены существенные различия в требованиях к квалификации, знаниям, умениям, навыкам и компетентностям ассистента кафедры высших учебных заведений. Предложена методика создания профессионального профиля ассистента кафедры высшего учебного заведения. Определены возможности использования профессионального профиля для определения единых требований к содержанию и уровня его профессиональной компетентности; определения и поддержания единых требований к условиям труда и качества профессиональной деятельности; проведение сертификации, аттестации профессиональной квалификации и результатов деятельности; разработки стандартов высшего образования; разработка квалификационных стандартов; разработка программ подготовки и профессионального развития.

Ключевые слова: профессиональный стандарт, профессиональный профиль, должностные требования, должность, ассистент кафедры, учреждение высшего образования.

Skyba Yu. Analysis of the job requirements of the assistant lecturer of the department of higher educational institutions of Ukraine and the methodology for developing his or her professional profile

The official requirements of the assistant lecturer of the department of higher education institutions are under consideration in the present article. Significant differences in the requirements for qualifications, knowledge, skills, skills and competencies of the assistant lecturer of the department of higher education institutions are highlighted. The methodology of creating a professional profile of the assistant lecturer of the department of higher education institution is suggested. It includes the following: the creation of a working group, the training of the members of the working group to use the methodology of creating a professional profile; collection of normative documents regulating professional activity; the identification of basic professional specifications; definition of requirements for competence; formation of a professional profile project as well as examination of the project professional profile; coordination of the professional profile project with the stakeholders; approval of a professional profile according to the established procedure. The possibilities of using a professional profile for determining unified requirements to the content and level of his or her professional competence; determination and maintenance of unified requirements for working conditions and the quality of professional activity; conducting certification, review of professional qualifications and results of activity; development of higher education standards; development of qualification standards; development of training and professional development programs are determined.

Keywords: professional standard, professional profile, job requirements, position, assistant lecturer of the department, institution of higher education.

Стаття надійшла до редколегії 16.12.2017